

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Mesteri
1.6 Szak / Képesítés	Klinikai pszichológia: kiértékelés és beavatkozás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Transzdiagnosztikus megközelítés a klinikai gyakorlatban						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Szabó Krisztina G. megbízott adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár	Dr. Szabó Krisztina G. megbízott adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	DA

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	3.2 melyből előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	3.5 melyből előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					70 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70				
3.8 A félév össz-óraszama	126				
Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	A klinikai szakterület főbb tudományos szakterület információforrásainak ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Projector, laptop vagy számítógép, fehér tábla
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Projector, laptop vagy számítógép, fehér tábla

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai Kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A végzős rendelkezik alapismeretekkel és képes ezek alkalmazására a klinikai gyakorlatban - A végzős ismeri és megérti a transzdiagnosztikus megközelítés szempontjából releváns alapfogalmakat - A végzős képes alapismeretei hasznosítására olyan lélektani folyamatok és jelenségek értelmezésére, melyek a klinikai pszichológia szempontjából relevánsak - A végzős képes hasznosítani a tanultakat (elméletek, alapelvek, gyakorlati ismeretek) problémahelyzetekben, illetve ezek alapján képes kidolgozni a kért szolgáltatásokat - A végzős képes klinikai értékelést végezni az egészséggel és a betegséggel kapcsolatos pszichológiai tényezőre való hivatkozással gyermekeknél, felnőtteknél egyaránt, valamint egyéni, pár -, illetve csoportok vagy szervezetek esetén. - A végzős képes szóban visszajelezni az érintett személyeknek az értékelés követően - A végzős képes önállóan megállapítani a klinikai diagnózist, illetve megfogalmazni javaslatait - A végzős képes megtervezni az alapvető klinikai beavatkozást, illetve tanácsadást a diszfunkcionális tényezők módosítása végett, gyerekek és felnőttek esetében, egyéni, pár vagy csoportos keretben - A végzős képes tudományos tanácsadási, illetve pszichoterápiás technikák alkalmazására - A végzős megérti és hasznosítja a korszerű tudományos kutatás eredményeit, klinikai praxisának folyamatos optimalizálására
Transzverszális Kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A végzős hallgató képe a tanulási folyamatban megszerzett vagy megszerzendő tudás és attitűdök kiválasztására, kombinálására és megfelelő felhasználására - A végzős hallgató rendelkezik a pszichológusi szakmához kötött szakmai helyzetek eredményes, hatékony megoldásához szükséges képességekkel - A végzős hallgató tevékenységét a legjobb gyakorlati irányelvek, valamint az etikai és deontológiai kódexek szerint vézi. - A végzős rendelkezik együttműködési, probléma megoldó, és szakmai döntéshozatalhoz szükséges készségekkel - A végzős hozzájárul a csapatmunka hatékonyságához - A végzős rendelkezik olyan konfliktuskezelő technikákkal amelyeket a csapatmunkában hasznosíthat - A végzős felelősséget és tiszteletet tanusít minden csapattag iránt - A végzős tiszteletet tanusít a sokszínűség és a multikulturalizmus iránt

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Önismeret és személyes fejlődés a klinikai értékelés, a pszichoterápia és a személyes fejlődés releváns területein
---	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései

- Az önismereti folyamatokat elősegítő, illetve akadályozó tényezők megértése
- Az önismeret szerepének megértése a klinikai munkában
- A pszichológiai rugalmasság alapfolyamatainak megértése
- A személyes pszichológiai rugalmasság ismerete, gyakorlása és folyamatos fejlesztése
- A mások pszichológiai rugalmasságát elősegítő alapkészségek ismerete és gyakorlása
- Néhány alapvető emocionális és pszichofiziológiai önszabályozási technika elsajátítása és gyakorlása
- Az együttérzés és az önegyüttérzés gyakorlása
- A hála pszichológiai előnyeivel kapcsolatos kutatások eredményeinek ismerete; a hála gyakorlata

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyz.
1. Metateoretikus támpontok. A szisztémikus, illetve a funkcionális-kontextualista megközelítések a klinikai gyakorlatban	Bemutató, csoportos megbeszélés	
2. Szindrómák vs transzdiagnosztikus folyamatok a klinikai értékelésben; paradigmaváltás a mentális egészség megközelítésében új, dimenziócentrikus értékelési rendszer létrehozása által, mely felváltja a kategoriális, DSM típusú, struktúrákat	Bemutató, csoportos megbeszélés	
3. Transzdiagnosztikus sérülékenységi mechanizmusok, illetve válaszmechanizmusok: a transzdiagnosztikus esetmegfogalmazás alapjai (1. rész): sérülékenységi mechanizmusok	Bemutató, csoportos megbeszélés	
4. Transzdiagnosztikus sérülékenységi mechanizmusok, illetve válaszmechanizmusok: a transzdiagnosztikus esetmegfogalmazás alapjai (2. rész): válaszmechanizmusok	Bemutató, csoportos megbeszélés	
5. Funkcionális analízis (1. rész): Az adott viselkedés kontextus-függő funkciója, a személyes élettörténet, illetve az aktuális kontextus függvényében	Bemutató, csoportos megbeszélés	
6. Funkcionális analízis (2. rész): a viselkedésstratégiák előnyeinek, illetve hátrányainak elemzése, rövid és hosszú távon	Bemutató, csoportos megbeszélés	
7. A terápiás változás folyamatai: a beavatkozások funkcionális osztályozása (1. rész): megértést és motivációt elősegítő beavatkozások; a problémától való eltávolodást elősegítő beavatkozások	Bemutató, csoportos megbeszélés	
8. A terápiás változás folyamatai: a beavatkozások funkcionális osztályozása (2. rész): a változás alapvető beavatkozásai	Bemutató, csoportos megbeszélés	
9. A terápiás változás folyamatai: a beavatkozások funkcionális osztályozása (3. rész): adjuváns beavatkozások sajátos problémák kezelésére	Bemutató, csoportos megbeszélés	
10. Az ACT modell, transzdiagnosztikus megközelítés példaként; a pszichológiai merevség szerepe a pszichopatológia, illetve a szenvedés vagy a diszfunkcionális viselkedések egyéb formáinak kialakulásában és fennmaradásában. 1. rész: a kognitív és az emocionális inflexibilitás	Bemutató, csoportos megbeszélés	
11. Az ACT modell, transzdiagnosztikus megközelítés példaként; a pszichológiai merevség szerepe a pszichopatológia, illetve a szenvedés vagy a diszfunkcionális viselkedések egyéb formáinak kialakulásában	Bemutató, csoportos megbeszélés	

és fennmaradásában. 2. rész: a figyelem és az én-folyamatok inflexibilitása		
12. Az ACT modell, transzdiagnosztikus megközelítés példaként; a pszichológiai merevség szerepe a pszichopatológia, illetve a szenvedés vagy a diszfunkcionális viselkedések egyéb formáinak kialakulásában és fennmaradásában. 3. rész: a motiváció és a viselkedés inflexibilitása	Bemutató, csoportos megbeszélés	
13. Esetmegfogalmazás a pszichológiai rugalmasság modell alapján az ACT-ben	Bemutató, csoportos megbeszélés	
14. A Kibővített Evolucionista Meta-Modell modell – bio-pszicho-szociális, transzdiagnosztikus keret: értékelés és egyénre szabott beavatkozások megtervezése	Bemutató, csoportos megbeszélés	

Kötelező könyvészet

Frank, R. I., Davidson, J. (2014). The Transdiagnostic Road Map to Case Formulation and Treatment Planning. Practical Guidance for Clinical Decision Making. New Harbinger Pub

Hayes, S. C. (2019). A Liberated Mind. How to Pivot Toward What Matters. Avery/Penguin Random House LLC

Fraser, J. S. (2020) Shifting Paradigms. From the DSM to the Process of Change In S.C. Hayes & S.G. Hofmann (Eds.), Beyond the DSM, Context Press, 47-72

Kupfer, D. J., First, M. B., & Regier, D. A. (2002). Introduction. In D. J. Kupfer, M. B. First, & D. A. Regier (Eds.), A research agenda for DSM-V (pp. xv–xxiii). American Psychiatric Association

World Health Organization. (2018). International classification of diseases and related health problems (11th rev.). Geneva, Switzerland:Author

Ajánlott könyvészet

Duncan, B. L., Miller, S. D., Wampold, B. E., & Hubble, M. A. (Eds.). (2010). The heart and soul of change: Delivering what works in therapy. American Psychological Association

Fisch, R., Watzlawick, P., Weakland, J.H. (2008). Változás. A problémák keletkezésének és megoldásának elvei. Animula

Fraser, J. S. (2018). Unifying effective psychotherapies: Tracing the process of change. Washington, DC: American Psychological Association

Fraser, J. S., & Solovey, A. D. (2007). Second-order change in psychotherapy: The golden thread that unifies effective treatments. American Psychological

Germer, C., Neff, K. (2019). Teaching the Mindful Self-Compassion Program. Guide for Professionals. Guilford Pub

Gilbert, P. (Ed). (2005). Compassion: Conceptualisations, Research and Use in Psychotherapy. Routledge

Hayes, S. C., Hofmann, S. (Eds.). (2020). Beyond the DSM. Toward a Process-Based Alternative for Diagnosis and Mental Health Treatment. Context Press/New Harbinger Pub

Korb, A. (2015). The Upward Spiral. Using Neuroscience to reverse the Course of Depression. One Small Change at a Time. New Harbinger Pub

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai	Megjegyzések
1. Metateoretikus támpontok. A szisztémikus, illetve a funkcionális-kontextualista megközelítések a klinikai gyakorlatban	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
2. Szindrómák vs transzdiagnosztikus folyamatok a klinikai értékelésben; paradigmaváltás a	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	

mentális egészség megközelítésében új, dimenziócentrikus értékelési rendszer létrehozása által, mely felváltja a kategoriális, DSM típusú, struktúrákat		
3. Transzdiagnosztikus sérülékenységi mechanizmusok, illetve válasz-mechanizmusok: a transzdiagnosztikus esetmegfogalmazás alapjai (1.rész): sérülékenységi mechanizmusok	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
4. Transzdiagnosztikus sérülékenységi mechanizmusok, illetve válasz-mechanizmusok: a transzdiagnosztikus esetmegfogalmazás alapjai (2. rész): válasz-mechanizmusok	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
5. Funkcionális analízis (1. rész): Az adott viselkedés kontextus-függő funkciója, a személyes élettörténet, illetve az aktuális kontextus függvényében	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
6. Funkcionális analízis (2. rész): a viselkedés-stratégiák előnyeinek, illetve hátrányainak elemzése, rövid és hosszú távon	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
7. A terápiás változás folyamatai: a beavatkozások funkcionális osztályozása (1. rész): megértést és motivációt elősegítő beavatkozások; a problémától való eltávolódást elősegítő beavatkozások	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
8. A terápiás változás folyamatai: a beavatkozások funkcionális osztályozása (2. rész): a változás alapvető beavatkozásai	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
9. A terápiás változás folyamatai: a beavatkozások funkcionális osztályozása (3. rész): adjuváns beavatkozások sajátos problémák kezelésére	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
10. Az ACT modell, transzdiagnosztikus megközelítés példaként; a pszichológiai merevség szerepe a pszichopatológia, illetve a szenvedés vagy a diszfunkcionális viselkedések egyéb formáinak kialakulásában és fennmaradásában. 1. rész: a kognitív és az emocionális inflexibilitás	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
11. Az ACT modell, transzdiagnosztikus megközelítés példaként; a pszichológiai merevség szerepe a pszichopatológia, illetve a szenvedés vagy a diszfunkcionális viselkedések egyéb formáinak kialakulásában és fennmaradásában. 2. rész: a figyelem és az én-folyamatok inflexibilitása	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
12. Az ACT modell, transzdiagnosztikus megközelítés példaként; a pszichológiai merevség szerepe a pszichopatológia, illetve a szenvedés vagy a diszfunkcionális viselkedések egyéb formáinak kialakulásában és fennmaradásában. 3. rész: a motiváció és a viselkedés inflexibilitása	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
13. Esetmegfogalmazás a pszichológiai rugalmasság modell alapján az ACT-ben	Csoportos megbeszélés, interaktív gyakorlatok	
14. A Kibővített Evolucionista Meta-Modell modell – bio-pszicho-szociális, transzdiagnosztikus		

keret: értékelés és egyénre szabott beavatkozások megtervezése		
--	--	--

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus és szeminárium témái a pszichológia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük e tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épül. A tantárgyak a pszichológia munkaerőpiacon igényelt alkalmazásai és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső Jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga Csoportos projekt Önreflexiós gyakorlatok	Kizáró jelleggel min. átmenő jegy (5,00)	20% 15% 15%
10.5 Szeminárium/Labor	Félévi feladatok	Önismereti jegyzőkönyv Önismereti gyakorlatok	25% 25%

- Ha a félévi vizsgán nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett
- Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). A távoktatásos hallgatók kontaktórákon való részvétele kötelező, ez a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.
- A gyakorlati órá (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében bepótolandó igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (12 jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni).
- A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.
- A félévközbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.
- Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

2023 szeptember 15

Előadás felelőse

Dr.Szabó Krisztina G.

SP

Szeminárium felelőse

Dr.Szabó Krisztina G.

SP

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2023.09. 15

Intézetigazgató
Dr. Kotta Ibolya docens

Kotta